

अथ चतुर्थ्याऽनुवाकः ।

(१) तृतीयेध्वर्योरुपस्थानमुक्तं । चतुर्थे यजमानस्योपस्थान-
मुच्यते । कल्पः । यजमानसंहारविहारभ्यामुपतिष्ठते संव-
त्सरोऽसि परिवत्सरोऽसीति । पाठस्तु । “संवत्सरोऽसि परिव-
त्सरोऽसि । इदावत्सरोऽसीदुवत्सरोऽसि । इद्वत्सरोऽसि वत्सरो-
ऽसि । तस्य ते वसन्तः शिरः । ग्रीष्मो दक्षिणः पक्षः । वर्षाः
पुच्छम् । शरदुत्तरः पक्षः । हेमन्तो मध्यम् । पूर्वपक्षाश्चित-
यः । अपरपक्षाः पुरोषम् ॥ १ ॥ अहोरात्राणीष्टकाः । ऋष-
भोऽसि स्वर्गा लोकः । यस्यां दिशि महीयसे । ततो नो मह
आवह । वायुर्भूत्वा सर्वा दिश आवाहि । सर्वा दिशोऽनु विवा-
हि । सर्वा दिशोऽनुसंवाहि । चित्या चितिमापृण । अचित्या
चितिमापृण । चिदसि समुद्रयोनिः ॥ २ ॥ इन्दुर्दक्षः श्येन ऋता
वा । हिरण्यपक्षः शकुनो भुरण्युः । महान् सधस्ये ध्रुव आनिषत्तः ।
नमस्ते अस्तु मा मा हिंसी । एति प्रेति वीति समित्युदिति ।
दिवं मे यच्छ । अन्तरिक्षं मे यच्छ । पृथिवीं मे यच्छ । पृथिवीं
मे यच्छ । अन्तरिक्षं मे यच्छ । दिवं मे यच्छ । अज्ञा प्रसा-
रय । रात्र्या समच । रात्र्या प्रसारय । अज्ञा समच । कामं
प्रसारय । कामं समच” ॥ ३ ॥ इति । अत्र संवत्सरोऽसी-
त्यारभ्य माहिं सीरित्यन्तः संहारमन्त्रः । एति प्रेतित्यारभ्य
अवशिष्टो विहारमन्त्रः । प्रभवविभवादिषु षष्टिसंवत्सरेषु एकै-
कस्मिंश्च क्रमेण संवत्सरादिशब्दा वर्तन्ते । हे ‘अग्ने’, त्वं ‘संवत्स-
रोऽसि’ प्रभवरूपोऽसि । ‘परिवत्सरोऽसि’ विभवरूपोऽसि ।